

Wymagania na poszczególne oceny z historii w szkole podstawowej w klasie 7 szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”

Temat lekcji	Zagadnienia, materiały nauczania	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	do- sta- tecz- na	dobra	bardzo do- bra	celująca
ROZDZIAŁ I: EUROPA PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM						
1. Kongres wiedeński	1. Początek kongresu 2. „Sto dni” Napoleona 3. Postanowienia kongresu 4. Zmiany granic w Europie 5. Święte Przymierze	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815) – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze	Uczeń: – zna datę „stu dni” Napoleona (III–VI 1815) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, Charles’a Talleyranda, Klemensa von Metternicha – omawia przebieg „stu dni” Napoleona – przedstawia okoliczności powstania Świętego Przymierza	Uczeń: – identyfikuje postacie: Roberta Stewarta Castlereagha, Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim	Uczeń: – ocenia postawę Napoleona i Francuzów w okresie jego powrotu do kraju – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński – ocenia działalność Świętego Przymierza

			– zna daty: bitw y pod Wate rloo (18 VI 1815), podp isani a aktu Świę tego Przy mier za (IX 1815) – prez entuj e głów		oraz państwa Świętego Przymierza – przedstawia cele i działalność Świętego Przymierza	
--	--	--	---	--	---	--

			ne założ enia ładu wied eński ego – prze dsta wia decy zje kong resu doty czące ziem polsk ich			
Tajemnice sprzed wieków – Jak obradował kongres w Wiedniu?	1. Dlaczego Wiedeń? 2. Przebieg obrad 3. Główni bohaterowie wiedeńscy		Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego	Uczeń: – opisuje przebieg obrad kongresu wiedeńskiego – charakteryzuje głównych uczestników kongresu	Uczeń: – przedstawia znaczenie regulaminu dyplomatycz	Uczeń: – ocenia rolę kongresu wiedeńskiego w dziejach Europy

			Wied eń stał się miejs cem obra d kong resu		nego – wyjaśnia rolę kongresu wiedeńskiego w procesie likwidacji niewolnictw a	
2. Rewolucja przemysłowa	1. Narodziny przemysłu 2. Rewolucja przemysłowa na świecie 3. Maszyna parowa i jej zastosowanie 4. Narodziny elektrotechnik i 5. Skutki rewolucji przemysłowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763) – identyfikuje postać Jamesa Watta – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej	Ucze ń: – wyja śnia znac zenie termi nów: man ufakt ura, fabry ka, urba nizac ja,	Uczeń: – zna daty: skonstruowania silnika elektrycznego (1831), skonstruowania telegrafu (1837) – identyfikuje postać Michaela Faradaya – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze zagłębia przemysłowe Europy – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – przedstawia konsekwencje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa , metropolia – zna datę pierwszego telegraficzne go połączenia kablowego między Ameryką i Europą	Uczeń: – identyfikuje postacie: Thomasa Newcomena, Charlesa Wheatsone’a, Thomasa Davenporta – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – opisuje sposób działania maszyny parowej

			kapitał, kapitałiści , robotnicy, proletariat – identyfikuje postacie: Samuela Morsa e’a, George’a Stephensa ona – wymienia	zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu	(1866) – przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji – wyjaśnia znaczenie wynalezenia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji	– ocenia gospodarcze i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.
--	--	--	--	--	--	--

			gałęz ie prze mysł u, które rozwi nęły się dzięk i zasto sowa niu masz yny paro wej – oma wia wpły w zasto sowa nia masz			
--	--	--	--	--	--	--

			yny paro wej na rozw ój kom unika cji			
3. Nowe idee polityczne	1. Liberalizm 2. Konserwatyzm 3. Idee narodowe 4. Początki ruchu robotniczego 5. Czartyzm 6. Socjalizm i komunizm	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, proletariat, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy – identyfikuje postać Adama Smitha	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, komunizm, idee narodowe – identyfikuje postacie: Giuseppe Mazziniego, Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa – charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu	Uczeń: – zna datę wydania <i>Manifestu komunistycznego</i> (1848) – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego – wyjaśnia różnice	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: czartyzm, falanster – zna daty: ruchu czartystów (1836–1848) – opisuje narodziny ruchu czartystów, ich postulaty oraz skutki działalności – ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie

			– identyfikuje postacie: Edmunda Burke’a, Karola Marksa – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, kons		między socjalistami i komunistami – wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego	XIX w.
--	--	--	---	--	--	--------

			erwa tyzm u i ruch u robo tnicz ego			
4. Przeciwno Świątemu Przymierzu	1. Walka z ładem wiedeńskim 2. Niepodległość Grecji 3. Początek Wiosny Ludów 4. Wystąpienia w Niemczech i Austrii 5. Parlament frankfurcki 6. Powstanie węgierskie 7. Wiosna Ludów we Włoszech 8. Wojna krymska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Wiosna Ludów – zna datę Wiosny Ludów (1848– 1849) – wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna Ludów; – wymienia przyczyny Wiosny Ludów	Uczeń: – wyja śnia znac enie termi nów: rewo lucja lipco wa, rewo lucja luto wa, parla	Uczeń: – zna daty: uzyskania niepodległości przez Grecję (1829), powstania w Belgii (1830), zwołania parlamentu frankfurckiego (V 1848), wybrania Ludwika Napoleona Bonapartego prezydentem Francji (XII 1848), stłumienia powstania węgierskiego (1849), wojny krymskiej (1853–1856) – identyfikuje postacie: Klemensa von Metternicha, Aleksandra II – wskazuje na mapie państwa, w których w latach	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dekabryści, bankiety – zna daty: wybuchu antytureckie go powstania w Grecji (1821– 1822), powstania dekabrystów (XII 1825), uznania	Uczeń: – przedstawia przebieg i skutki walki Greków o niepodległość – ocenia znaczenie Wiosny Ludów dla państw i narodów europejskich – omawia rolę parlamentu frankfurckiego w procesie jednoczenia Niemiec

			ment frankfurcki i – zna daty: rewolucji lipcowej we Francji (1830), wybuchu Wiosny Ludów we Francji (II 1848) –	1815–1847 wybuchły rewolucje i powstania narodowe oraz państwa zaangażowane w wojnę krymską – omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji – wymienia przyczyny i skutki wojny krymskiej	niepodległości Belgii (1831), wybuchu Wiosny Ludów w Prusach, Austrii na Węgrzech i we Włoszech (III 1848), powstania robotniczego w Paryżu (VI 1848) – identyfikuje postacie: Karola X, Ludwika Filipa, Lajosa Kossutha, Józefa Bema Karola Alberta –	
--	--	--	--	--	---	--

			identyfikuj e postacie: Mikołaja I, Ludwika Napoleona a Bonaparte go, Franciszka a Józefa I – wskazuje na mapie e państwa,		przedstawia cele, przebieg i skutki powstania dekabrystów – opisuje przebieg Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich	
--	--	--	---	--	--	--

			które uzysk ały niep odle głość w pier wsze j poło wie XIX w. – prze dsta wia przyc zyny i przej awy walki z łade m			
--	--	--	--	--	--	--

			wied eński m – prze dsta wia skutk i Wios ny Ludó w we Fran cji, Prus ach, Austr ii, na Węgr zech i w pańs twac h włos kich			
--	--	--	---	--	--	--

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU I

ROZDZIAŁ II: ZIEMIE POLSKIE PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM

1. Po upadku Księstwa Warszawskiego	1. Podział ziem polskich 2. Rzeczpospolita Krakowska 3. Wielkie Księstwo Poznańskie 4. Sytuacja gospodarcza w zaborze pruskim – podstawy nowoczesności 5. Sytuacja gospodarcza w zaborze austriackim 6. Kultura i oświata	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu uwłaszczenie – zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa (1815) – wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu protektorat – zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), powołania sejmu prowincjonalnego w Wielkim Księstwie Poznańskim (1824) – identyfikuje postacie: Antoniego Radziwiłła, Edwarda Raczyńskiego, Tytusa Działyńskiego, Józefa Maksymiliana Ossolińskiego – omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim	Uczeń: – zna datę otwarcia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817) – wyjaśnia, jaką rolę pełniła Rzeczpospolita Krakowska w utrzymaniu polskości – porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami	Uczeń: – zna datę wprowadzenia obowiązku szkolnego w zaborze pruskim (1825) – ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków w zaborze pruskim i austriackim
-------------------------------------	--	---	---	--	---

			Księstwo Poznańskie (1823), zniesienia państwa zaczynany w zaborze austriackim (1848) – charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa		– przedstawia warunki rozwoju polskiej kultury i oświaty w zaborze pruskim i Galicji	
--	--	--	--	--	---	--

			twa Pozn ański ego – opisu je ustró j Rzec zypo spoli tej Krak owsk iej – char akter yzuje rozw ój gosp odar czy zabo ru			
--	--	--	--	--	--	--

			pruskiego – opisuje sytuację gospodarczą w zaborze austriackim			
2. W Królestwie Polskim	1. Konstytucja Królestwa Polskiego 2. Namiestnik i wielki książę 3. Gospodarka Królestwa Polskiego 4. Kultura i edukacja pod zaborem	Uczeń: – zna datę nadania konstytucji Królestwu Polskiemu (1815) – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego – wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego – wymienia organy władzy określone	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kaliszanie,	Uczeń: – zna daty: otwarcia uniwersytetu w Warszawie (1816), działalności Towarzystwa Filomatów (1817–1823), wprowadzenia cenzury w Królestwie Polskim (1819), założenia Banku Polskiego (1828)	Uczeń: – zna daty: powstania Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1825), wystąpienia kaliszian (1820)	Uczeń: – wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego – ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego – omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną

	rosyjskim 5. Opozycja legalna w Królestwie Polskim 6. Tajne spiski i organizacje	w konstytucji Królestwa Polskiego	konspiracja – zna daty: objęcia władzy przez Mikołaja I (1825), zawiązania Sprzysiężenia Podchorążych (1828) – identyfikuj	– identyfikuje postacie: Józefa Zajączka, Juliana Ursyna Niemcewicza, Adama Jerzego Czartoryskiego, Wincentego i Bonawentury Niemojowskich – wskazuje na mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim – przedstawia reformy gospodarcze Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego – przedstawia sytuację na wsi w Królestwie Polskim	– identyfikuje postacie: Stanisława Kostki Potockiego, Tadeusza Czackiego, Tomasza Zana – wskazuje na mapie Kanał Augustowski – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił wielki książę Konstanty – charakteryzuje działalność	w Królestwie Polskim – ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej
--	--	-----------------------------------	--	--	--	---

			e postacie: Aleksandra I, wielkiego księcia a Ksantego, Mikołaja I, Franciszka Ksawerego Druckiego – Lubickiego, Stani		kulturalno-oświatową Polaków na ziemiach zabranych – przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności – opisuje okoliczności powstania organizacji spiskowych	
--	--	--	---	--	--	--

			sław a Stasz ica, Wale riana Łuka siński ego – char akter yzuje ustró j Króle stwa Polsk iego – opisu je rozw ój prze mysł u w			
--	--	--	--	--	--	--

			Króle stwie Polsk im – oma wia rozw ój kultu ry i eduk acji w Króle stwie Polsk im – wymi enia przyk łady orga nizac ji spisk			
--	--	--	--	--	--	--

			owyc h i ich cele			
3. Powstanie listopadowe	1. Wybuch powstania 2. Od negocjacji do detronizacji 3. Wojna polsko—rosyjska 4. Wodzowie powstania listopadowego 5. Walki poza Królestwem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko—rosyjskiej (II—X 1831) – identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego – wymienia przyczyny powstania listopadowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dyktator, detronizacja – zna daty: detronizacji Mikołaja I i zerw	Uczeń: – zna daty: przejęcia dyktatury przez Józefa Chłopickiego (XII 1830), – identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater, Józefa Bema, Iwana Dybicza, Iwana Paskiewicza – wskazuje na mapie tereny poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831 – opisuje przebieg nocy listopadowej – charakteryzuje poczynania władz powstańczych do wybuchu wojny polsko—rosyjskiej	Uczeń: – zna daty: bitwy pod Stoczkiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831) – identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana	Uczeń: – identyfikuje postacie: Michała Radziwiłła, Macieja Rybińskiego, Antoniego Giełguda – ocenia postawy wodzów powstania listopadowego – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia

			ania unii z Rosją (25 I 1831), bitwy pod Ostrólką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831) – identyfikuje postacie:	– opisuje przebieg wojny polsko–rosyjskiej	Krukowiecki ego, Józefa Dwernickiego o – przedstawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim	
--	--	--	---	---	--	--

			wielk iego księci a Kons tante go, Ada ma Jerze go Czart orysk iego – wska zuje na mapi e miejs ca najw ażnie jszyc h bite w			
--	--	--	--	--	--	--

			powstań listopadowego – wyjaśnienia, jakie znaczenie dla powstań listopadowego miała a detronizacja cara Mikołaja I – oma			
--	--	--	--	--	--	--

			wia przyc zyny klęsk i pows tania listo pado wego			
Tajemnice sprzed wieków – Czy powstanie listopadowe mogło zakończyć się sukcesem?	1. Dlaczego Polacy byli bez szans? 2. Wydarzenia w Belwederze 3. Co zmieniłaby śmierć wielkiego księcia Konstantego? 4. Jaką liczbę żołnierzy mogli wystawić Rosjanie? 5. Jakie błędy popełnili dowódcy?		Uczeń: – prze dsta wia ocen y histo rykó w doty czące szans pows tania listo	Uczeń: – opisuje zamach na wielkiego księcia Konstantego – porównuje siły militarne Rosji i powstańców – wskazuje błędy dowódców powstania	Uczeń: – podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie, czy powstanie listopadowe mogło zakończyć się sukcesem	Uczeń: – ocenia skutki zamachu na wielkiego księcia Konstantego

			pado wego			
4. Wielka Emigracja	1. Ucieczka przed represjami 2. Stronnictwa polityczne na emigracji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: emigracja, Wielka Emigracja – identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji – wskazuje na mapie główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: katorga, amnestia – zna daty: powstania Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) i Hôtel Lambert (1833) – przedstawia stosunek władz i społeczeństw Europy do polskich emigrantów – charakteryzuje program Towarzystwa Demokratycznego Polskiego – przedstawia poglądy środowisk konserwatywnych z Hôtel Lambert	Uczeń: – zna daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego (1831), Gromad Ludu Polskiego (1835) – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Wiktora Heltmana – wskazuje na mapie trasy, które	Uczeń: – opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji – ocenia działalność Polaków na emigracji	

			go, Joac hima Lele wela, Ada ma Jerze go Czart orysk iego – wymi enia głów ne oboz y polit yczn e pows tałe na emig racji		przemierzali polscy emigranci – przedstawia program Komitetu Narodowego Polskiego – omawia poglądy Gromad Ludu Polskiego	
--	--	--	--	--	---	--

			– wymie- nia form y dział- alnoś- ci Polak- ów na emig- racji			
5. Ziemie polskie po powstaniu listopadowym	1. Represje po upadku powstania listopadowego 2. Królestwo Polskie w cieniu Cytadeli 3. Represje w zaborze pruskim 4. Działalność spiskowa 5. Powstanie krakowskie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu rusyfikacja – zna datę wybuchu powstania krakowskiego (21/21 II 1846) – wymienia represje wobec uczestników powstania listopadowego – wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego	Uczeń: – wyja- śnia znac- zenie termi- nów: raba- cja, kontr- ybucja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: noc paskiewiczowska, Statut organiczny, – zna daty: wprowadzenia Statutu organicznego (1832), ogłoszenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1833), likwidacji Rzeczypospolitej Krakowskiej (XI 1846) – identyfikuje postacie: Szymona Konarskiego, Piotra	Uczeń: – zna daty: powstania Stowarzysze- nia Ludu Polskiego (1835), wprowadzen- ia rosyjskiego kodeksu karnego w Królestwie Polskim	Uczeń: – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego – ocenia postawę chłopów galicyjskich wobec szlachty i powstania krakowskiego

	6. Rabacja galicyjska	– wskazuje na mapie tereny objęte powstaniem krakowskim	– zna daty: wybuchu rabacji galicyjskiej (II 1846) – identyfikuje postacie: Iwana Paskiewicza, Edwarda Dembowskiego	Ściegiennego – wskazuje na mapie tereny objęte rabacją galicyjską – wyjaśnia, w jakich okolicznościach wybuchło powstanie krakowskie	(1847) – identyfikuje postacie: Edwarda Flottwella, Karola Libelta, Henryka Kamieńskiego – omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim – charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX w.	
--	-----------------------	---	--	--	--	--

			, Jaku ba Szeli – char akter yzuje polit ykę wład z rosyj skich wob ec Króle stwa Polsk iego – oma wia prze bieg i skutk		– przedstawia przyczyny niepowodze nia powstania krakowskieg o	
--	--	--	---	--	---	--

			i pows tania krak owsk iego – prze dsta wia przyc zyny, prze bieg i skutk i raba cji galic yjski ej			
6. Wiosna Ludów na ziemiach polskich	1. Nastroje w Wielkopolsce na początku 1848 roku 2. Powstanie	Uczeń: – identyfikuje postacie: Józefa Bema, Adama Mickiewicza – wyjaśnia przyczyny wybuchu	Uczeń: – zna daty: porozumienia w Jarosławcu (IV 1848), bitwy pod Miłosławiem (IV 1848), – identyfikuje postacie:	Uczeń: – zna daty: porozumienia w Jarosławcu (IV 1848), bitwy pod Miłosławiem (IV 1848), – identyfikuje postacie:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu	Uczeń: – wyjaśnia, jakie znaczenie dla polskiego ruchu niepodległościowego

	w Wielkopolsce 3. W obronie polskości na Warmii, Mazurach i Śląsku 4. Sytuacja w Galicji 5. Ukraiński ruch narodowy 6. <i>Za waszą i naszą wolność</i>	Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod zaborami – wskazuje na mapie zabory, w których doszło do wystąpień w 1848 r.	tania wielkopolskiego (IV–V 1848), uwłaszczenia chłopów w Galicji (1848) – identyfikuje postać Ludwika Mierosła	Franza von Stadiona, Wojciecha Chrzanowskiego, Józefa Wysockiego, Henryka Dembińskiego – charakteryzuje wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie	serwituty – zna datę powstania Komitetu Narodowego w Poznaniu (III 1848) – identyfikuje postacie: Józefa Lompy, Emanuela Smółki, Gustawa Gizewiusza, Krzysztofa Mrongowiusza – przedstawia działalność polskich społeczników na Warmii, Mazurach	w Galicji miał wzrost świadomości narodowościowej wśród Rusinów – ocenia skutki Wiosny Ludów na ziemiach polskich – ocenia decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu
--	---	--	---	---	--	---

			wski ego – opisu je prze bieg Wios ny Ludó w w Wiel kim Księś twie Pozn ański m – oma wia prze bieg Wios ny Ludó w		i Śląsku	
--	--	--	--	--	----------	--

			w Galic ji			
7. Kultura polska doby romantyzmu	1. Kultura polska 2. po utracie niepodległości 3. Narodziny romantyzmu 4. Polski mesjanizm 5. Początki badań historii Polski	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina – wymienia poglądy romantyków	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu racjonalizm – identyfikuje postać Józefa Lelewela –	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mesjanizm, salon artystyczny – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm – wyjaśnia, czym był polski mesjanizm	Uczeń: – zna datę opublikowania ballady <i>Romantyczna</i> ość Adama Mickiewicza – identyfikuje postać Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottgera – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości	Uczeń: – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków

			wyja śnia, na czym pole gał konfl ikt roma ntyk ów z klasy kami – prze dsta wia najw ybitn iejszy ch polsk ich twór ców epok i			
--	--	--	---	--	--	--

			romantyzmu			
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU II						
ROZDZIAŁ III: EUROPA I ŚWIAT PO WIOŚNIE LUDÓW						
1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	1. Rozwój Stanów Zjednoczonych 2. Podział na Północ i Południe 3. Przyczyny wojny secesyjnej 4. Wojna secesyjna 5. Stany Zjednoczone po wojnie secesyjnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna secesyjna, Północ, Południe – zna datę wojny secesyjnej (1861–1865) – identyfikuje postać Abrahama Lincolna – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, Konfederacja, Unia, wojna totalna – zna datę	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie – zna daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861) – omawia przyczyny podziału Stanów Zjednoczonych na Północ i Południe – opisuje przebieg wojny secesyjnej – wyjaśnia, jakie	Uczeń: – zna daty: wprowadzenia zakazu przywozu niewolników do Stanów Zjednoczonych (1808), bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865), ataku na Fort Sumter (IV 1861) – wskazuje	Uczeń: – ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych – ocenia skutki wojny secesyjnej

			wyda nia dekr etu o znies ieniu niew olnic twa (186 3) – ident yfikuj e post acie: Robe rta Lee, Ulyss esa Gran ta – char akter yzuje	konsekwencje dla dalszego przebiegu wojny miał dekret o zniesieniu niewolnictwa	na mapie etapy rozwoju terytorialneg o Stanów Zjednoczony ch w XIX w. – przedstawia przyczyny i skutki rozwoju terytorialneg o Stanów Zjednoczony ch w XIX w. – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa	
--	--	--	--	---	--	--

			sytua cję gosp odar czą, społe czną i polit yczn ą Półn ocy i Połu dnia – oma wia społe czne, polit yczn e i gosp odar cze skutk i			
--	--	--	---	--	--	--

			wojn y seces yjnej			
2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	1. Dwie koncepcje zjednoczenia Włoch 2. Piemont 3. Zjednoczenie Włoch 4. Powstanie Królestwa Włoskiego 5. Polityka Prus 6. Wojny Prus z Danią i Austrią 7. Wojna z Francją 8. Komuna Paryska 9. Polacy w Komunie Paryskiej	Uczeń: – zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 I 1871) – identyfikuje postacie: Giuseppe Garibaldiego, Ottona von Bismarcka – wymienia etapy jednoczenia Włoch i Niemiec – przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”, <i>risorgimento</i> – zna daty:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu komunardzi – zna daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), pokoju we Frankfurcie nad Menem (1871), bitwy pod Sadową (1866), powstania Związku Północno-niemieckiego (1867), bitwy pod Sedanem (1870), Komuny Paryskiej (III–V 1871) – wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch i Niemiec – omawia koncepcje zjednoczenia Włoch – opisuje przebieg procesu jednoczenia Włoch	Uczeń: – zna daty: powstania Niemieckiego o Związku Celnego (1834), zawarcia sojuszu Piemontu z Francją (1858), wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), objęcia	Uczeń: – ocenia rolę Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec – ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka, Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia swoich państw – dostrzega najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec

			wojn y Prus z Austr ią (186 6), wojn y franc usko – prus kiej (187 0– 1871) – ident yfikuj e post acie: Cami lla Cavo	– wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch – przedstawia koncepcje zjednoczenia Niemiec – omawia skutki wojen Prus z Danią i Austrią dla procesu jednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Komuny Paryskiej	tronu w Prusach przez Wilhelma I (1861), powstania Czerwonego Krzyża (1863), zajęcia Wenecji przez Królestwo Włoch (1866), powstania Austro– Węgier (1867), zajęcia Państwa Kościelnego przez Królestwo Włoskie (1870) – identyfikuje	
--	--	--	---	---	--	--

			ura, Wilh elma I, Napo leon a III – wyja śnia, jaką rolę w jedn ocze niu Włoc h odeg rał Gius eppe Garib aldi – oma wia		postacie: Wiktora Emanuela II, Jarosława Dąbrowskieg o, Walerego Wróblewskie go – wskazuje okoliczności powstania Czerwonego Krzyża – wyjaśnia okoliczności powstania Austro– –Węgier – przedstawia rolę Polaków w Komunie Paryskiej	
--	--	--	--	--	--	--

			etap y jedn ocze nia Niem iec – prze dsta wia przyc zyny, prze bieg i skutk i wojn y franc usko – prus kiej – wyja			
--	--	--	--	--	--	--

			śnia, jaką rolę w jedn ocz niu Niem iec odeg rał Otto von Bism arck			
3. Kolonializm w XIX wieku	1. Przyczyny ekspansji kolonialnej 2. Kolonizacja Afryki 3. Polityka kolonialna w Azji 4. Skutki polityki kolonialnej 5. Brytyjskie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu kolonializm – identyfikuje postać królowej Wiktorii – wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie sipajów, powstanie Mahdiego, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów – wskazuje na mapie tereny świata, które	Uczeń: – zna daty: wybuchu pierwszej wojny opiumowej (1839), wybuchu powstania Mahdiego (1881)	Uczeń: – ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw	

	imperium kolonialne 6. Konflikty kolonialne		handlowa, Kompania Wschodnioindyjska – zna datę otwarcia Japonii na świat (1854) – identyfikuje postać Cecilą Johna	podlegały kolonizacji pod koniec XIX w. – przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji – wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych – wskazuje przykłady konfliktów kolonialnych	– porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia stosunek państw azjatyckich do ekspansji europejskiej – charakteryzuje kolonialne imperium Wielkiej Brytanii	
--	---	--	--	--	--	--

			Rhod esa – wska zuje na mapi e posia dłość i kolo nialn e Wiel kiej Bryta nii – wymi enia pańs twa, które ucze stnic zyły			
--	--	--	---	--	--	--

			w kolo nizac ji Afryk i i Azji – prze dsta wia skutk i eksp ansji kolo nialn ej dla pańs tw euro pejsk ich i mies zkań ców teren ów			
--	--	--	--	--	--	--

			podb itych			
4. Rozwój nowych ruchów politycznych	1. W stronę demokracji 2. Socjaliści i anarchiści 3. Nowe ideologie 4. Emancypacja kobiet 5. Prawa wyborcze dla kobiet	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: system republikański, partia polityczna, monarchia parlamentarna, demokratyzacja – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja proletariacka, społeczeństwo industrialne, Międzynarodówka, anarchizm, terror indywidualny, szowinizm, syjonizm – zna daty: powstania I Międzynarodówki (1864), ogłoszenia encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891) – przedstawia cele i metody działania anarchistów – omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami – wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: solidaryzm społeczny, reformiści/rewizjoniści – zna datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889) – przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i	Uczeń: – porównuje systemy ustrojowe w XIX–wiecznej Europie – ocenia następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego – ocenia metody stosowane przez anarchistów – ocenia poglądy emancypantek i sufrażystek oraz metody i skutki ich działalności	

			decja , nacjo naliz m, ema ncyp antki , sufra żystk i – ident yfikuj e post acie: Karol a Mark sa, Leon a XIII – prze dsta		mniejszości narodowych – przedstawia okoliczności kształtowani a się syjonizmu i jego założenia	
--	--	--	---	--	---	--

			wia założ enia progr amo we socja listó w – char akter yzuje założ enia progr amo we chrze ścija ńskie j dem okra cji – wyja			
--	--	--	--	--	--	--

			śnia, na czym pole gał now oczę sny nacjo naliz m – wymi enia post ulaty ema ncyp ante k i sufra żyste k			
5. Postęp techniczny	1. Rozwój nauk przyrodniczych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu teoria ewolucji	Uczeń: –	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – zna daty: wynależenia	Uczeń: –ocenia znaczenie rozpowszechnienia

i zmiany cywilizacyjne	2. Rozwój medycyny i higieny 3. Rozwój komunikacji i transportu 4. Nowe środki transportu 5. Życie codzienne	– identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej–Curie – wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych – wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne	wyjaśnia znaczenie terminu pasteryzacja – zna daty: ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), przyznania Nagrody	terminu promieniotwórczość – zna daty: odkrycia promieni X (1895), budowy Kanału Sueskiego (1859–1869), budowy Kanału Panamskiego (1904–1914), pierwszego lotu sterowcem (1900), opatentowania fonografu (1878), wynalezienia gramofonu (1887) – identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre’a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielma Marconiego – wyjaśnia, jakie znaczenie miała budowa wielkich kanałów morskich – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.	szczepionki przeciwko wściekliźnie (1885), odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903) – identyfikuje postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Johna Dunlopa, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, Ferdynanda Zeppelina, Josepha Swana – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek	nowych środków transportu – ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji
------------------------	---	---	---	---	--	--

			Nobla dla Marii Skłodowskiej-Curie (1903 i 1911), pierwszego lotu samolotem (1903), wynalezienia telefonu (1876) –		liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w.	
--	--	--	--	--	--	--

			identyfikuj e postacie: Ludwika Pasteura, Orville'a i Wilbur Wright, Thomas Alva Edisona, Alexandra Graham Bella – prze			
--	--	--	---	--	--	--

			dsta wia założ enia teorii ewol ucji – oma wia kieru nki rozw oju med ycyn y i higie ny – char akter yzuje rozw ój kom			
--	--	--	--	--	--	--

			unikacji i transportu			
6. Kultura przełomu XIX i XX wieku	1. Literatura i prasa 2. Sztuka i architektura 3. Kultura masowa 4. Upowszechnienie sportu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kultura masowa, pozytywizm, impresjonizm – przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, naturalizm, secesja – identyfikuje postacie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu historyzm – zna daty: początków kina (1895), pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich (1896) – identyfikuje postacie: Émile’a Zoli, Fiodora Dostojewskiego, Josepha Conrada, Edgara Degasa, Pierre’a de Coubertina – wyjaśnia, jakie cele społeczne przyświecały literaturze i sztuce przełomu wieków – przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w	Uczeń: – zna datę pierwszej wystawy impresjonistów (1874) – wyjaśnia znaczenie terminu symbolizm, ekspresjonizm, futuryzm – wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę	Uczeń: – ocenia znaczenie kina dla rozwoju kultury masowej – ocenia zjawisko upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.

			acie: Augu ste'a Comt e'a, Charl esa Dicke nsa, Julius za Vern e'a, Lwa Tołst oja, Augu ste'a Reno ira, Augu ste'a i Louis a Lumi ère –	drugiej połowie XIX w.	przełomu XIX i XX w.	
--	--	--	---	-------------------------------	--	--

			charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze – wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo o impresjonistów			
--	--	--	--	--	--	--

			– wymienia idee, które miały rozwinąć wśród młodych pokoleń igrzyska olimpijskie			
Tajemnice sprzed wieków – Kim byli impresjoniści?	1. Salon Odrzuconych 2. Impresjoniści na dworcu kolejowym 3. <i>Impresja – wschód słońca</i>		Uczeń: – wymienia cechy malarstwa	Uczeń: – wyjaśnia, w jakich okolicznościach powstało określenie <i>impresjoniści</i> – określa tematykę dzieł impresjonistów	Uczeń: – przedstawia okoliczności, w jakich powstał Salon Odrzuconych	Uczeń: – wyjaśnia, jaką rolę pełnił Salon w życiu kulturalnym Francji w XIX w.

			rstw a impr esjon istycz nego			
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU III						
ROZDZIAŁ IV: ZIEMIE POLSKIE PO WIOŚNIE LUDÓW						
1. Ziemie polskie przed powstaniem styczniowym	1. Praca organiczna 2. Zabór austriacki po Wiośnie Ludów 3. Odwilż posewastopolska 4. „Czerwoni” i „biali” 5. Przyczyny powstania styczniowego 6. „Rewolucja moralna” w Królestwie Polskim	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: praca organiczna – zna datę manifestacji patriotycznych w Królestwie Polskim (1861) – identyfikuje postacie: Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego – wymienia założenia pracy organicznej – określa przyczyny powstania styczniowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „czerwoni”, „biali”, autonomizm	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Bazar, odwilż (wiosna) posewastopolska – zna datę wprowadzenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1861) – identyfikuje postać Andrzeja Zamoyskiego – przedstawia proces polonizacji urzędów w Galicji – charakteryzuje odwilż posewastopolską w Królestwie Polskim – wyjaśnia, jaki cel stawiali	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu „rewolucja moralna” – zna daty: powstania Bazaru (1841), założenia Towarzystwa Rolniczego (1858) – identyfikuje postacie:	Uczeń: – ocenia postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki zaborców – ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego

			erniz acja – zna datę mian owa nia Aleks andr a Wiel opols kiego dyre ktore m Komi sji Wyz nań i Oświ eceni a Publi czne go (186	sobie organizatorzy manifestacji patriotycznych – wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”	Leopolda Kronenberga , Agenora Gołuchowski ego – wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania – porównuje programy polityczne „czerwonych ” i „białych”	
--	--	--	--	---	--	--

			1) – ident yfikuj e post acie: Dezy dere go Chła pows kiego , Aleks andr a II, Jaros ława Dąbr owsk iego, Aleks andr a Wiel opols			
--	--	--	---	--	--	--

			kiego – wymie nia przyk łady realiz acji progr amu prac y orga niczn ej – wyja śnia, na czym pole gała auto nomi a galic yjska			
--	--	--	--	--	--	--

			– prze dsta wia progr amy polit yczn e „biał ych” i „czer wony ch”			
2. Powstanie styczniowe	1. Wybuch powstania 2. Przebieg powstania 3. Powstańcy styczniowi 4. Upadek powstania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: branka, wojna partyzancka – zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863), aktu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim (III 1864) – identyfikuje postać Romualda Traugutta – wymienia przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego	Ucze ń: – wyja śnia znacze nie termi nów: kosy nierz y,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Centralny Narodowy – zna datę aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864) – identyfikuje postaci: Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza Teodora Berga	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: żuawi śmierci, państwo podziemne – zna daty: mianowania Aleksandra Wielopolskie	Uczeń: – ocenia stosunek Aleksandra Wielopolskiego do konspiracji niepodległościowej – ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego

		– omawia rolę Romualda Traugutta w powstaniu styczniowym – wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego	Tymczasowy Rząd Narodowy – zna daty: ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), stracenia Romualda	– wskazuje na mapie zasięg działań powstańczych, tereny objęte działaniami dużych grup powstańczych – omawia cele programowe Tymczasowego Rządu Narodowego – charakteryzuje politykę władz powstańczych – wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska	go naczelnikiem Rządu Cywilnego (1862), objęcia dyktatury przez Mariana Langiewicza (III 1863) – identyfikuje postacie Zygmunta Sierakowskiego, Józefa Hauke-Bosaka, Stanisława Brzóska – przedstawia sposób organizacji konspiracyjnego państwa	
--	--	---	---	--	---	--

			Traugutta (VIII 1864) – przedstawia reformy Aleksandra Wielkopolskiego – charakteryzuje przebieg walk powstańczych		polskiego w czasie powstania styczniowego	
--	--	--	---	--	--	--

			– oma wia okoli czno ści i skutk i wpro wadz enia dekr etu o uwła szcze niu w Króle stwie Polsk im			
3. Represje po powstaniu styczniowym	1. Represje po upadku powstania styczniowego 2. Rusyfikacja 3. Walka z polskim Kościołem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, pozytywiści – wymienia bezpośrednie represje wobec uczestników powstania styczniowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kibitka, tajne komplety, trójłojalizm – zna datę powstania Szkoły Głównej Warszawskiej (1862)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Uniwersytet Latający, Towarzystwo	Uczeń: – ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych – ocenia postawy

	4. Polacy na zesłaniu 5. Powstanie zabajkalskie 6. Postawy wobec rusyfikacji	– przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji	terminów: lojalizm, Kraj Przywiślański, „noc apuchtinowska” – identyfikuje postać Aleksandra Apuczina – przedstawia	– identyfikuje postać Michaiła Murawjowa – omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem – charakteryzuje proces rusyfikacji na ziemiach zabranych	Oświaty Narodowej, generał-gubernator – zna datę powstania zabajkalskiego (1866) – omawia rolę i postawy Polaków na zesłaniu	Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji
--	---	--	--	---	---	--

			wia polit ykę wład z carsk ich wob ec Króle stwa Polsk iego – char akter yzuje proc es rusyf ikacji w Króle stwie Polsk im			
--	--	--	---	--	--	--

4. W zaborze pruskim i austriackim	1. Germanizacja i kulturkampf 2. Antypolska polityka władz 3. Walka Polaków z germanizacją 4. Autonomia galicyjska 5. Stańczycy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu germanizacja – zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901) – identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Michała Drzymały – charakteryzuje politykę germanizacji – przedstawia postawy Polaków wobec germanizacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Kolonizacyjna, Hakata – zna daty: wprowadzenia języka niemieckiego jako jedynego języka państwowego w Wielkopolsce (1876), powstania Komisji Kolonizacyjnej (1886), – identyfikuje postacie: Mieczysława Ledóchowskiego, Józefa Szujskiego – przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu – omawia działalność instytucji prowadzących politykę germanizacji – zna daty: rozpoczęcia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Kolonizacyjna, Hakata – zna daty: wprowadzenia języka niemieckiego jako jedynego języka państwowego w Wielkopolsce (1876), powstania Komisji Kolonizacyjnej (1886), – identyfikuje postacie: Mieczysława Ledóchowskiego, Józefa Szujskiego – przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu – omawia działalność instytucji prowadzących politykę germanizacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu stańczycy – zna daty: ogłoszenia tzw. noweli osadniczej (1904), wprowadzenia tzw. ustawy kagańcowej (1908) – identyfikuje postacie: Agenora Gołuchowskiego, Kazimierza Badeniego, Piotra Wawrzyniaka	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec polityki germanizacyjnej władz pruskich – ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego – ocenia poglądy stańczyków na problem polskich powstań narodowych
------------------------------------	---	--	---	--	---	--

			rugó w prus kich (188 5), straj ku szkol nego w Wiel kopo lsce (190 6) – ident yfikuj e post ać Marii Kono pnick iej –		– przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Galicji odgrywali stańczycy	
--	--	--	---	--	---	--

			wyja śnia, na czym pole gała polit yka kultu rkam pfu – opisu je przej awy polit yki germ aniza cyjne j w gosp odar ce i oświ			
--	--	--	---	--	--	--

			acie – wymienia instytucje autonomiczne w Galicji			
5. Rozwój gospodarczy ziem polskich	1. Przemiany gospodarcze ziem zaboru rosyjskiego 2. Pod panowaniem pruskim 3. Gospodarka Galicji 4. Łódź wielko-przemysłowa 5. Przemiany społeczne na ziemiach polskich	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu emigracja zarobkowa – zna datę uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim (1864) – identyfikuje postać Hipolita Cegielskiego – wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w. – wskazuje na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja, spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe – zna datę zakończenia budowy kolei warszawsko-wiedeńskiej (1848) – identyfikuje postać Franciszka Stefczyka – przedstawia uwarunkowania rozwoju	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: haskala serwituty, famuły – zna datę pierwszego lotu samolotem na ziemiach polskich (1910)	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem gospodarczym ziem polskich pod zaborami	

	6. Asymilacja Żydów 7. Przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich		ziemi eństw wo – zna datę znies ienia grani cy celne j z Rosją (185 1) – ident yfikuj e post ać Ignac ego Łuka siewi cza – wymi	przemysłu w Królestwie Polskim – przedstawia rozwój przemysłu i rolnictwa w zaborze pruskim – omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego – omawia rozwój spółdzielczości w Galicji – charakteryzuje przemiany społeczne na ziemiach polskich – wyjaśnia, na czym polegał proces asymilacji Żydów i jakie były jego skutki	– porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów	
--	--	--	---	---	---	--

			enia grup y społe czne, które wyks ztałci ły się w społe czeń stwie polsk im w XIX w. – opisu je okrę gi prze mysł owe w Króle			
--	--	--	---	--	--	--

			stwie Polsk im i na ziemi ach zabra nych – oma wia rozw ój prze dsięb iorcz ości Polak ów w zabo rze prus kim i wymi enia jej przyk			
--	--	--	---	--	--	--

			łady – char akter yzuje rozw ój gosp odar czy Galic ji – oma wia przyk łady prze mian cywil izacyj nych na ziemi ach polsk ich w			
--	--	--	--	--	--	--

			XIX w.			
6. Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	1. Ruch socjalistyczny na ziemiach polskich 2. Ruch narodowy 3. Rozwój ruchu ludowego	Uczeń: – zna daty: powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa Narodowo–Demokratycznego (1897), Polskiego Stronnictwa Ludowego (1903) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa – wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego – wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Stronnictwa Narodowo–Demokratycznego, Polskiego Stronnictwa Ludowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: endecja, internacjonalizm – identyfikuje postacie: Bolesława Limanowskiego, Róży Luksemburg, Juliana Marchlewskiego, Franciszka Stefczyka – omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich – charakteryzuje program nurtu rewolucyjnego w polskim ruchu socjalistycznym – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: program brukselski, program paryski – zna daty powstania Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893), Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (1900), Ligi Narodowej (1893), Stronnictwa Ludowego	Uczeń: – wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborami – ocenia skalę realizacji haseł polskich partii politycznych w XIX i na początku XX w.	

			Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i Śląska (1897) – identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Stanisława		(1895) – identyfikuje postacie Stanisława Stojłowskiego, Marii i Bolesława Wystouchów – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL	
--	--	--	---	--	--	--

			Wojc iecho wski ego, Ignac ego Dasz yński ego – prze dsta wia cele ruch u robo tnicz ego – char akter yzuje progr am nurt u			
--	--	--	--	--	--	--

			niep odle głość iowe go w polsk im ruch u socja listyc znym – oma wia założ enia progr amo we ruch u naro dow ego – char			
--	--	--	--	--	--	--

			akteryzuje program ruchu ludowego			
7. Organizacje niepodległościowe na początku XX wieku	1. Rewolucja 1905 roku na ziemiach polskich 2. Powstanie łódzkie 3. Działalność polskich partii politycznych 4. Skutki rewolucji 5. Działania organizacji Bojowej PPS 6. Orientacje polityczne Polaków na początku XX wieku 7. Organizacje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krwawa niedziela – zna datę rewolucji 1905–1907 – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – omawia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich – charakteryzuje orientację proaustriacką i prorosyjską	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: strajk powszechny, Organizacja Bojowa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Duma Państwowa, Macierz Szkolna, strajk szkolny – zna daty: powstania łódzkiego (I–VI 1905), powstania Komisji Tymczasowej Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych (1912) – wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w czasie rewolucji 1905–1907 – omawia przebieg powstania łódzkiego	Uczeń: – zna daty: podziału na PPS–Frakcję Rewolucyjną i PPS–Lewicę (1906), utworzenia Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (1867) – identyfikuje postać Józefa	Uczeń: – ocenia stosunek polskich partii politycznych do rewolucji 1905–1907 – ocenia postawy Polaków w przededniu nadciągającego konfliktu międzynarodowego

	niepodległość iowe		PPS, orga nizac ja para milit arna – zna daty krwa wej niedz ieli (22 I 1905), pows tania Zwią zku Walk i Czyn nej (190 8) –	– opisuje działalność polskich partii politycznych w czasie rewolucji 1905– 1907 – przedstawia okoliczności uksztaltowania się orientacji politycznych Polaków na początki XX w.	Mireckiego – porównuje założenia programowe orientacji niepodległoś ciowych do 1914 r.	
--	-----------------------	--	---	---	---	--

			identyfikuj e postacie: Kazimierz Sosnkowski , Władysław Sikor o – wymienia przyczyny rewolucji 1905 – 1907			
--	--	--	--	--	--	--

			w Rosji i Królestwie Polskim – przedstawia przebieg rewolucji 1905 – 1907 w Królestwie Polskim – przedstawia			
--	--	--	--	--	--	--

			dział ania Orga nizac ji Bojo wej PPS – wymi enia polsk ie orga nizac je niep odle głość iowe dział ające pod zabo rami			
Tajemnice sprzed	1. Pierwsze wystąpienie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – zna daty:	Uczeń: – omawia strukturę	

wieków – Jak działała Organizacja Bojowa PPS?	zbrojne 2. Broń 3. Rozwój Organizacji Bojowej PPS 4. Jak uwolniono więźniów politycznych? 5. Akcja czterech premierów	Organizacja Bojowa PPS – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wyjaśnia cele, dla których została powołana Organizacja Bojowa PPS	– zna datę powstania Organizacji Bojowej PPS (1904) – opisuje udział Organizacji Bojowej PPS w rewolucji 1905 –	terminów: „akcje dynamitowe”, „krwawa środa” – identyfikuje postacie: Walerego Sławka, Tomasza Arciszewskiego – przedstawia okoliczności pierwszego zbrojnego wystąpienia Organizacji Bojowej PPS	„krwawej środy” (1906), napadu na pociąg pod Bezdanami (1908) – identyfikuje postacie: Stefana Okrzei, Aleksandra Prystora – omawia na wybranych przykładach działalność Organizacji Bojowej PPS	organizacyjną Organizacji Bojowej PPS – ocenia skuteczność działań Organizacji Bojowej PPS
---	---	---	---	---	--	---

			1907 w Królestwie Polskim			
8. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	1. Kultura narodowa Polaków 2. Polski pozytywizm 3. Rola historii 4. Malarstwo historyczne 5. Kultura Młodej Polski 6. Początki kultury masowej 7. Sztuka polska przełomu XIX i XX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Marię Konopnicką, Jana Matejkę – wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pokrzepieniu serc – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pokrzepieniu serc	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mod erniz m, pozy tywiz m wars zaws ki – ident yfikuj	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: literatura postyczniowa, skauting – zna daty: otwarcia Polskiej Akademii Umiejętności (1873), powołania Towarzystwa Oświaty Ludowej (1872), utworzenia Polskiej Macierzy Szkolnej (1906) – identyfikuje postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Stanisława Przybyszewskiego, Jana Kasprowicza – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: cyganeria, ogródki jordanowski e, neoromanty zm – identyfikuje postacie: Wojciecha Gersona, Artura Górskiego, Kazimierza Prószyńskiego, Henryka Jordana,	Uczeń: – charakteryzuje sztukę polską przełomu XIX i XX w. – ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc

			e post acie: Julius za i Wojc iecha Koss aków , Artur a Grott gera, Józef a Ignac ego Krasz ewsk iego, Stani sław a Wys piańs kiego ,	literatury – wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami	Andrzeja Małkowskieg o – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglą dowe miała klęska powstania stycznioweg o	
--	--	--	--	--	--	--

			Stefana Żermskiego – wyjaśnienia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury – przedstawia hasła			
--	--	--	--	--	--	--

			pozy tywis tów wars zaws kich – oma wia realiz ację haseł prac y u pods taw – char akter yzuje kultu rę Młod ej Polsk i			
--	--	--	--	--	--	--

			– wymie- nia- cech y kultu- ry maso- wej na ziemi- ach polsk- ich przeł- omu XIX i XX w.			
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU IV						
ROZDZIAŁ V: I WOJNA ŚWIATOWA						
1. Świat na drodze ku wojnie światowej	1. Nowe mocarstwa 2. Konflikty między europejskimi mocarstwami	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze / państwa centralne, trójporozumienie / ententa, aneksja – zna daty: zawarcia trójprzymierza	Uczeń: – wyja- śnia	Uczeń: – zna daty: podpisania układu rosyjsko- francuskiego (1892), podpisania porozumienia	Uczeń: – zna daty: wojny rosyjsko- tureckiej	Uczeń: – ocenia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie

	3. Konflikty kolonialne 4. Wyścig zbrojeń 5. Rywalizacja na morzach 6. Wojna rosyjsko–japońska 7. Konflikty na Bałkanach	(1882), powstania trójporozumienia (1907) – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia, – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumienia – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń	znaczenie terminów: pacyfizm, kocioł bałkański – zna daty: wojny rosyjsko–japońskiej (1904–1905), I wojny bałkańskiej	francusko–brytyjskiego (1904), podpisania porozumienia rosyjsko–brytyjskiego (1907), bitwy pod Cuszimą (1905) – wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia – omawia przebieg wojny rosyjsko–japońskiej i jej skutki – przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich	(1877–1878), kongresu berlińskiego (1878), aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austro–Węgry (1908) – przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie – opisuje sytuację na Bałkanach w drugiej połowie XIX w.	– ocenia wpływ konfliktów bałkańskich na zaostrzenie sytuacji międzynarodowej w Europie
--	--	--	--	---	---	---

			(191 2), II wojn y bałka ńskie j (191 3) – wska zuje na mapi e pańs twa, które w wyni ku woje n bałka ńskic			
--	--	--	--	--	--	--

			h zdob yły najwi ększ e teren y – oma wia przyc zyny naras tania konfl iktó w międ zy euro pejsk imi moca rstw ami –			
--	--	--	--	--	--	--

			prze dsta wia przej awy rywal izacji moca rstw na morz ach i ocea nach – wyja śnia, jak doszł o do wybu chu wojn y rosyj sko– – japo			
--	--	--	---	--	--	--

			ńskie j			
2. Na frontach I wojny światowej	1. Wybuch I wojny światowej 2. Wojna na morzach 3. Walki na zachodzie Europy 4. Walki na Bałkanach i we Włoszech 5. Wojna pozycyjna 6. Koniec Wielkiej Wojny 7. Kapitulacja Niemiec	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Wojna, front – zna daty: I wojny światowej (1914–1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918) – wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu działań wojennych w czasie I wojny światowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, nieograniczona	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu U-Boot – zna daty: wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro-Węgry (28 VII 1914), bitwy nad Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), ataku Niemiec na Belgię i Francję (VIII 1914), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), kapitulacji Austro-Węgier (XI 1918) – identyfikuje postacie: Franciszka Ferdynanda Habsburga, Karola I Habsburga, Wilhelma II, Paula von Hindenburga – przedstawia proces	Uczeń: – zna daty: przyłączenia się Japonii do ententy (1914), przyłączenia się Turcji do państw centralnych (1914), bitwy o Gallipoli (1915), przyłączenia się Bułgarii do państw centralnych (1915), zatopienia Lusitanii (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy jutlandzkiej (1916),	Uczeń: – ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej – omawia przebieg wojny na morzach i oceanach – ocenia skutki zastosowania przez Niemcy gazów bojowych

			wojn a pod wod na, – zna daty: zama chu w Saraj ewie (28 VI 1914), przył ące nia się Włoc h do ente nty (191 5), ogłos zenia	kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy – przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych	przyłączenia się Grecji do ententy (1917), buntu marynarzy w Kilonii (XI 1918) – wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro– Węgrzech – opisuje przebieg walk na froncie zachodnim – przedstawia przebieg walk	
--	--	--	--	--	--	--

			nieo grani czon ej wojn y pod wod nej (191 7), podp isani a trakt atu brzes kiego (3 III 1918) – wska zuje na mapi e pańs		na Bałkanach i we Włoszech	
--	--	--	--	--	--	--

			twa euro pejsk ie walc zące w Wiel kiej Wojn ie po stron ie ente nty i pańs tw centr alnyc h – prze dsta wia okoli czno ści wybu			
--	--	--	---	--	--	--

			chu Wiel kiej Wojn y – wyja śnia, jaki wpły w na prze bieg wojn y miał o wpro wadz enie nowy ch rodz ajów broni – wska			
--	--	--	--	--	--	--

			zuje przyc zyny klęsk i pańs tw centr alnyc h			
Tajemnice sprzed wieków – Jakie były początki czołgów?	1. Pierwsze „zbiorniki” 2. Pierwsze czołgi na froncie 3. Powstanie sił pancernych 4. Walka w czołgach	Uczeń:	Uczeń: – wymienia przykłady zastosowania czołgów w czasie I wojny światowej – wyjaśnia okoliczności narodzin broni pancernej	Uczeń:	Uczeń: – przedstawia okoliczności powstania brytyjskich sił pancernych i określa ich wartość bojową	Uczeń: – ocenia użyteczność czołgów w prowadzeniu działań wojennych

			wojn y świat owej			
3. I wojna światowa na ziemiach polskich	1. Walki na froncie wschodnim 2. Zniszczenia wojenne na ziemiach polskich 3. U boku państw centralnych 4. Formacje polskie u boku Rosji 5. Wojsko polskie we Francji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie – zna datę sformowania Legionów Polskich (1914) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Legion Puławski, Błękitna Armia – zna daty: bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), bitwy pod Kostiuchnowką (1916), bitwy pod Rokitną (1915), bitwy pod Kaniowem (1918) – identyfikuje postać Józefa Hallera – wskazuje na mapie podział ziem polskich w 1915 r. – przedstawia genezę i organizację Legionów Polskich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy niepodległości Polski miała działalność Polskiej Organizacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu wojna manewrowa – zna daty: wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Komitetu Narodowego Polskiego w Warszawie (1914), powstania Naczelnego Komitetu Narodowego	Uczeń: – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim – ocenia sposób traktowania ziem polskich przez zaborców w czasie I wojny światowej – ocenia wkład Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków	

			powstania Kompanii Kadrowej (1914), bitwy pod Gorlicami (1915), kryzysu przysięgowego (VII 1917), powstania Polskiej Orga	Wojskowej	(1914), powstania Legionu Puławskiego (1914) powstania Komitetu Narodowego Polskiego w Lozannie (1917) – opisuje przebieg działań wojennych na froncie wschodnim – przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji	
--	--	--	--	------------------	---	--

			nizac ji Wojs kowe j (191 4) – wska zuje na mapi e rejon y walk Legio nów Polsk ich – oma wia udzia ł polsk ich			
--	--	--	---	--	--	--

			formacji zbrojnych u boku państwa centralnych i u boku ententy – wyjaśnia, jak zabójcy w czasie I wojny światowej			
--	--	--	---	--	--	--

			trakt owali ziemi e Króle stwa Polsk iego			
4. Rewolucje w Rosji	1. Rewolucja lutowa 2. Okres dwuwładzy 3. Rosyjskie stronnictwa polityczne 4. Przewrót bolszewicki 5. Wojna domowa 6. Armia Czerwona 7. Rosja po rewolucji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa – zna daty: wybuchu rewolucji lutowej (III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (XI 1917) – identyfikuje postać Włodzimierza Lenina – wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej	Ucze ń: – wyja śnia znac zenie termi nów: bolsz ewic y, Rada Komi sarzy Ludo wych , Armi	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dwuwładza, Rząd Tymczasowy, biała gwardia, Czeka, dyktatura proletariatu, tezy kwietniowe – zna daty obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917), ogłoszenia tez kwietniowych przez Lenina (IV 1917) zamordowania rodziny carskiej (VII 1918) – identyfikuje postacie: Feliksa Dzierżyńskiego, Lwa Trockiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: eserowcy, mienszewicy, kadeci – zna daty: powstania Rady Komisarzy Ludowych (XI 1917), ogłoszenia konstytucji (VII 1918) – identyfikuje	Uczeń: – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji – ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy

			a Czer won a, łagry – zna daty: wojn y dom owej w Rosji (191 9– 1922), pows tania ZSRS (XII 1922) – ident yfikuj e	– omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej – określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji	postacie: Aleksandra Kiereńskiego , Grigorija Rasputina – wymienia rosyjskie stronnictwa polityczne i przedstawia ich założenia programowe – omawia przebieg rewolucji lutowej – omawia losy rodziny carskiej	
--	--	--	---	---	---	--

			postać Mikołaja II – wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz ośrodki, które zapoczątkowały rewolucję			
--	--	--	---	--	--	--

			paźd zierni kową – prze dsta wia okoli czno ści wybu chu rewo lucji paźd zierni kowe j i oma wia jej prze bieg – char akter			
--	--	--	---	--	--	--

			yzuje sytua cję w Rosji po rewo lucji paźd zierni kowe j			
5. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	1. Państwa zaborcze a sprawa polska 2. <i>Akt 5 listopada</i> 3. Sprawa polska w polityce ententy 4. Polacy na konferencji paryskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy) – zna daty: wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919) – identyfikuje postacie: Ignacego Jana Paderewskiego, Romana Dmowskiego – wymienia postanowienia Aktu 5 listopada – wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Rada Regencyjna – zna datę progr	Uczeń: – zna daty: ogłoszenia odezwy cara Mikołaja II (1916), powstania Rady Regencyjnej (1917), odezw Rządu Tymczasowego i bolszewików (1917) – identyfikuje postacie: Aleksandra Kakowskiego, Zdzisława Lubomirskiego, Józefa Ostrowskiego, Georges Clemenceau, Davida Lloyd George’a – omawia udział delegacji	Uczeń: – zna datę ogłoszenia odezwy Mikołaja Romanowa do Polaków (VIII 1914) – identyfikuje postacie Mikołaja Mikołajewicza, Karla Kuka,	Uczeń: – ocenia, jakie znaczenie dla Polaków miał Akt 5 listopada i program pokojowy prezydenta Wilsona

		polskiej	amu poko jowe go prezy dent a Wils ona (8 I 1918) – ident yfikuj e post acie: Tho masa Woo drow a Wils ona, Wład ysła	polskiej na konferencji wersalskiej	Hansa von Beselera – przedstawia zależności między sytuacją militarną państw centralnych i ententy podczas I wojny światowej a ich stosunkiem do sprawy polskiej	
--	--	----------	--	--	---	--

			wa Grab skie o – prze dsta wia stosu nek pańs tw centr alnyc h do spra wy polsk iej – oma wia spra wę polsk ą w polit			
--	--	--	--	--	--	--

			yce pańs tw ente nty			
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU V						
ROZDZIAŁ VI: ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM						
1. Świat po I wojnie światowej	1. Ład wersalski 2. Zniszczenia i straty po I wojnie światowej 3. Nowy układ sił w Europie 4. Liga Narodów 5. Wielki kryzys gospodarczy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Czwórka, Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy – zna daty: podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920) – wskazuje na mapie państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: plebiscyt, europeizacja, wolne miasto, mały traktat wersalski – zna daty: podpisania traktatów z Austrią (1919) i Węgrami (1920) oraz traktatu z Turcją (1920) – identyfikuje postać Kemala Mustafy – wskazuje na mapie zmiany terytorialne wynikające z traktatu wersalskiego – charakteryzuje układ sił w powojennej Europie	Uczeń: – zna daty: wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934) – omawia postanowienia pokoi podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec – wyjaśnia,	Uczeń: – ocenia skuteczność funkcjonowania ładu wersalskiego – ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną w Europie	

			New Deal – zna daty: obraz d konferencji paryskiej (XI 1918 –VI 1919), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929)	– przedstawia zasady, na jakich opierał się ładu wersalski – charakteryzuje działalność Ligi Narodów – wskazuje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego – omawia skutki wielkiego kryzysu gospodarczego	jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno	
--	--	--	---	---	---	--

			), wpro wadz enia New Deal (193 3) – ident yfikuj e post ać Fran klina Dela no Roos evelt a – wska zuje na mapi e			
--	--	--	---	--	--	--

			pańs twa pows tałe w wyni ku rozp adu Austr o– Węgi er, pańs twa bałty ckie – prze dsta wia znisz czeni a i strat y po I wojn ie			
--	--	--	---	--	--	--

			świat owej – wyja śnia cel pows tania Ligi Naro dów – char akter yzuje prze awy wielk iego kryzy su gosp odar czego o i spos oby			
--	--	--	--	--	--	--

			radzenia sobie z nim			
2. Narodziny faszyzmu	1. Włochy po I wojnie światowej 2. Rządy faszystów we Włoszech 3. Nazizm 4. Republika weimarska 5. Przejęcie władzy przez Hitlera 6. Społeczeństwo III Rzeszy 7. Zbrodnie nazistów do 1939 roku 8. Faszyzm i autorytaryzm w innych państwach europejskich	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: faszyzm, marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), antysemityzm, obóz koncentracyjny, führer – zna daty: marszu na Rzym (1922), przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933) – identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – charakteryzuje ideologię faszystowską – charakteryzuje ideologię nazistowską	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „czarne koszule”, ustawy norymberskie, autoritaryzm, totalitaryzm	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pakty laterańskie, noc długich noży, noc kryształowa – zna daty: przejęcia przez Benita Mussoliniego funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), powstania paktów laterańskich (1929), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938) – przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: korporacja, system monopartyjny, pucz, indoktrynacja – zna daty: powstania Związków Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy autorytarne – ocenia zbrodniczą politykę nazistów do 1939 r. – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benita Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli

			m – zna datę przyjęcia ustawy w norymberskich (1935) – identyfikuje postać Josefa Goebbelsa – wskazuje na mapi		ej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933) – identyfikuje postacie: Piusa XI, Alfreda Rosenberga – przedstawia sytuację Włoch po zakończeniu I wojny światowej – omawia przyczyny popularności faszystów we Włoszech i nazistów w Niemczech	
--	--	--	--	--	---	--

			e Euro py pańs twa dem okrat yczn e, totali tarne i autor ytarn e – opisu je okoli czno ści przej ęcia wład zy przez Benit			
--	--	--	---	--	--	--

			a Muss olini ego i Adolf a Hitle ra – char akter yzuje polit ykę naxis tów wob ec Żydó w			
Tajemnice sprzed wieków – W jaki sposób Niemcy odbudowali swoją armię?	1. Decyzje konferencji paryskiej 2. Czołgi jako ciągniki rolnicze 3. Szkolenie	Uczeń: – zna datę zawarcia układu w Rapallo (1922) – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące armii niemieckiej	Uczeń: – przedstawia spos	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Reichswehra – zna datę wypowiedzenia przez Niemcy klauzul militarnych traktatu	Uczeń: – omawia proces szkolenia żołnierzy na potrzeby przyszłej	Uczeń: – ocenia wojskową współpracę między Niemcami a ZSRS i jej wpływ na zagrożenie pokoju

	żołnierzy 4. Współpraca z ZSRS		oby łama nia przez Niem cy post ano wień trakt atu wers alski ego doty czący ch wojs ka – opisu je wspó łprac ę niem iecko –	wersalskiego (1935)	armii niemieckiej – przedstawia rozwój niemieckiej broni pancernej	międzynarodowego
--	--	--	--	----------------------------	--	-------------------------

			radziecką w dziedzinie militarnej			
3. ZSRS – imperium komunistyczne	1. Rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej i ZSRS w okresie międzywojennym 2. Rządy Józefa Stalina 3. Propagandowy wizerunek Stalina 4. Gospodarka ZSRS 5. Zbrodnie komunistyczne do 1939 roku 6. Głód na Ukrainie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, kult jednostki – zna daty: utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939) – identyfikuje postać Józefa Stalina – wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki – wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Nowa Ekonomiczna Polityka, wielka czystka,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kołchoz, Gułag, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa – zna daty: kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933), wielkiej czystki (1936–1938), represji wobec Polaków w ZSRS (1937–1938) – wskazuje na mapie obszar głodu w latach 1932–1933 – omawia reformy gospodarcze Józefa Stalina – omawia okoliczności przejścia władzy przez Józefa Stalina	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: komunizm wojenny, sowchoz – wskazuje na mapie największe skupiska łagrów – przedstawia rozwój terytorialny Rosji Sowieckiej i ZSRS	Uczeń: – ocenia politykę Stalina wobec przeciwników – ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez Stalina – ocenia zbrodniczą politykę komunistów do 1939 r.

	7. Relacje ZSRS— Niemcy do 1939 roku		NKW D, łagie r – zna daty: ogłos zenia NEP (192 1), ukła du w Rapa llo (192 2) – ident yfikuj e post acie: Lwa Troc kiego ,		w okresie międzywojen nym – wyjaśnia, dlaczego system komunistycz ny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy – charakteryzu je politykę gospodarczą w Rosji Sowieckiej po zakończeniu I wojny światowej	
--	---	--	---	--	--	--

			Wiac zesta wa Moło towa , Joa hima Ribb entr opa – opisu je meto dy stoso wane przez Józef a Stali na w celu umo cnien ia swoi			
--	--	--	---	--	--	--

			ch wpty wów – wym enia zbro dzie kom unist yczn e do 1939 r. – oma wia relacj e międ zy ZSRS a Niem cami do 1939			
--	--	--	--	--	--	--

			r.			
4. Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym	1. Społeczne skutki I wojny światowej 2. Wpływ mass mediów na społeczeństwa 3. Komunikacja 4. Nowe trendy w architekturze i sztuce 5. Sztuka filmowa 6. Zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym 7. Przemiany w modzie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mass media, propaganda – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, funkcjonalizm – zna datę pierwszej audycji radiowej (1906) – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce – charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dadaizm, surrealizm, futurizm – zna datę pierwszego wręczenia Oscarów (1929) – wyjaśnia i ocenia wpływ mass mediów na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń: – ocenia wpływ mass mediów na rozwój propagandy w państwach totalitarnych – ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej	

			e (191 8) – prze dsta wia rozw ój środ ków kom unika cji w okres ie międ zywo jenn ym – wyja śnia, dlacz ego sztuk a			
--	--	--	--	--	--	--

			filmo wa ciesz yła się coraz więk szą popu larno ścią – wymi enia now e nurty w archi tektu rze i sztuc e			
5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	1. Militaryzacja Niemiec i powstanie osi Berlin–	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: aneksja, <i>Anschluss</i> , oś Berlin–	Ucze ń: – wyja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu państwo	Uczeń: – zna daty: aneksji Mandżurii	Uczeń: – ocenia postawę polityków państw zachodnich

	Rzym—Tokio 2. <i>Anschluss</i> Austrii 3. Wojna domowa w Hiszpanii 4. Układ monachijski 5. i kolejne zdobycze niemieckie Ekspansja Japonii	Rzym–Tokio (państwa osi) – zna daty: <i>Anschlussu</i> Austrii (III 1938), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939) – identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch – wymienia cele, jakie przyświecały państwom totalitarnym w polityce zagranicznej	śnia znaczenie terminów: <i>appeasement</i> , remilitaryzacja – zna daty: remilitaryzacji Nadrenii (1936), wojny domowej w Hiszpanii	marionetkowe – zna daty: przywrócenia powszechnej służby wojskowej w Niemczech (1935), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939) – identyfikuje postać Neville’a Chamberlaina – przedstawia proces militaryzacji Niemiec – wymienia strony walczące ze sobą w hiszpańskiej wojnie domowej – omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej – przedstawia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej – charakteryzuje sytuację w Europie pod koniec lat 30.	przez Japonię (1931), podboju Libii przez Włochy (1932), wojny włosko–abisyńskiej (1935–1936), zajęcia Albanii przez Włochy (1939), zbombardowania Guerniki (1937), proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939) – identyfikuje postacie: Édouarda	na konferencji w Monachium – ocenia skutki polityki <i>appeasementu</i> dla Europy
--	--	--	---	---	--	--

			(1936–1939), atak u Japo- nii na Chin- y (1937), konf- eren- cji w Mon- achiu m (29– 30 IX 1938), zajęc- ia Zaol- zia przez	XX w.	Daladiera, Józefa Tiso – wyjaśnia wpływ polityki <i>appeasemen- tu</i> na politykę zagraniczną Niemiec – charakteryzu- je włoską ekspansję terytorialną do 1939 r. – wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Japonii na Dalekim Wschodzie	
--	--	--	--	-------	---	--

			Polsk ę (X 1938) – ident yfikuj e post ać Fran cisco Fran co – prze dsta wia przyc zyny i skutk i wojn y dom owej			
--	--	--	---	--	--	--

			w Hiszp anii – prze dsta wia przyc zyny <i>Ansc</i> <i>hluss</i> <i>u</i> Austr ii – wymi enia post ano wieni a konf eren cji w Mon achiu			
--	--	--	---	--	--	--

			m – char akter yzuje kolej ne etap y podb oju Euro py przez Adolf a Hitle ra do sierp nia 1939 r.			
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VI						
ROZDZIAŁ VII: POLSKA W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM						
1. Odrodzenie Rzeczypospoli	1. Sytuacja międzynarod	Uczeń: – zna daty: przekazania władzy	Ucze ń:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – zna daty:	Uczeń: – ocenia polityczne

tej	owa 2. Pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich 3. Odzyskanie niepodległości 4. 11 listopada 5. Rząd Jędrzeja Moraczewskiego	wojskowej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego	– wyjaśnienie terminu Tymczasowy Naczelnik Państwa – zna datę: powołania rządu Jędrzeja Moraczewskiego (18	terminu unifikacja – zna daty: powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (7 XI 1918), powstania Naczelnej Rady Ludowej (14 XI 1918), wydania dekretu o powołaniu Tymczasowego Naczelnika Państwa (22 XI 1918), powołania rządu Ignacego Jana Paderewskiego (I 1919) – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r. – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę	powstania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego (19 X 1918), powstania Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Galicji i Śląska Cieszyńskiego (28 X 1918), przekazania władzy cywilnej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (14 XI 1918), Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie	starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości
-----	---	---	--	--	---	--

			XI 1918) – ident yfikuj e post acie: Ignac ego Dasz yński ego, Jędrz eja Mora czew skie o, Ignac ego Jana Pade rews kiego –		(24 XI 1918) – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy	
--	--	--	---	--	--	--

			okreś la zasię g wpły wów pier wszy ch ośro dków wład zy – opisu je dział ania pier wszy ch rząd ów polsk ich po odzy skani			
--	--	--	--	--	--	--

			u niep odle głość i – oma wia dąże nia wład z polsk ich do uzysk ania przez Polsk ę uzna nia międ zynar odo wego			
2. Walka	1. Koncepcje	Uczeń:	Ucze	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

o granicę wschodnią	granicy wschodniej 2. Konflikt polsko-ukraiński 3. Orłęta Lwowskie 4. Wyprawa kijowska 5. Ofensywa bolszewików 6. Bitwa Warszawska i nadniemieńska 7. Pokój ryski 8. Polsko-litewskie spory terytorialne	– wyjaśnia znaczenie terminu: „cud nad Wisłą” – zna daty: Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921) – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim – przedstawia postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości ze strony bolszewików – wymienia postanowienia pokoju ryskiego	ń: – wyjaśnia znaczenie terminu: linia Curzona – zna daty: układu z Symonem Petlurą (IV 1920), powołania Rady Obrony Państwa (VII 1920), włączenia Litwy Środkowej do Polski (III 1922) – identyfikuje postacie: Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego, Władysława Sikorskiego, Siemiona Budionnego – wskazuje na mapie tereny zajęte przez Armię Czerwoną do sierpnia 1920 r. – porównuje koncepcję inkorporacyjną i federacyjną – opisuje przebieg ofensywy bolszewickiej w 1920 r. – przedstawia przebieg i skutki kontrofensywy	– zna daty: utworzenia Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej (X/XI 1918), polskiej ofensywy wiosennej (1919), powstania Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (VII 1920), przekazania Wilna przez bolszewików Litwinom (VII 1920), bitwy pod Zadwórzem (1920), bitwy pod Komarowem	– ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej w Galicji Wschodniej – ocenia postanowienia pokoju ryskiego
---------------------	--	--	---	---	--

			iego – zna daty: bitw y nadm iemi ńskie j (22– 28 IX 1920), „bun tu” Żelig owski iego (9 X 1920) – ident yfikuj e post acie:	polskiej w 1920 r.	(31 VIII 1920) – identyfikuje postacie: Feliksa Dzierżyńskie go, Juliana Marchlewski ego – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko- - ukraińskiego pod koniec 1918 i 1 1919 r. – omawia okoliczności podjęcia przez wojska polskie wyprawy	
--	--	--	--	--------------------	--	--

			Rom ana Dmo wski ego, Józef a Piłsu dskie go, Lucja na Żelig owsk iego, Winc ente go Wito sa, Mich aiła Tuch acze wski ego –		kijowskiej i jej skutki	
--	--	--	--	--	----------------------------	--

			oma wia konepcje polskiej granic cy wschodniej – wskazuje na mapie miejsca bite w stoczonych z Rosjanami w 1920			
--	--	--	---	--	--	--

			r. – oma wia prze bieg Bitw y Wars zaws kiej i jej skutk i – prze dsta wia, w jaki spos ób Polsk a przyt ączyt a			
--	--	--	--	--	--	--

			ziemi ę wileń ską			
Tajemnice sprzed wieków – Jak doszło do „cudu nad Wisłą”?	1. Mobilizacja społeczeństwa 2. Przygotowanie kontruderzenia 3. „Cud nad Wisłą”	Uczeń: – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wyjaśnia, dlaczego Bitwę Warszawską nazwano „cudem nad Wisłą”	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mobilizacja – zna datę opracowania planu Bitwy Warszawskiej	Uczeń: – identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Tadeusza Rozwadowskiego – przedstawia postaci, które miały wpływ na wynik Bitwy Warszawskiej	Uczeń: – identyfikuje postacie Maxime’a Weyganda, Józefa Hallera, Edgara Vincenta lorda d’Abernona – charakteryzuje spór o autorstwo zwycięstwa Polaków w Bitwie Warszawskiej	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości ze strony bolszewików – ocenia spór wokół autorstwa planu Bitwy Warszawskiej

			kiej (5/6 VIII 1920) – oma wia plany strat egicz ne wojs k polsk ich prze d Bitw ą Wars zaws ką			
3. Kształtowanie się granicy zachodniej	1. Powstanie wielkopolskie 2. Ustalenie północnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt	Uczeń: – zna daty:	Uczeń: – zna daty: przybycia Ignacego Jana Paderewskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu	Uczeń: – ocenia postawę Polaków wobec sytuacji politycznej

i południowej	granicy 3. Zaślubiny z morzem 4. Wolne Miasto Gdańsk 5. Pierwsze i drugie powstanie śląskie 6. Trzecie powstanie śląskie 7. Konflikt polsko-czechosłowacki	– zna datę wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918) – wskazuje na mapie obszar Wolnego Miasta Gdańska, obszary plebiscytowe – wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt zachodniej granicy państwa polskiego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla niepodległej Polski miał dostęp do morza	plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiśle (11 VII 1920), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), trzeciego powstania	do Poznania (26 XII 1918), pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919), zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII 1920), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920) – identyfikuje postacie: Józefa Dowbora-Muśnickiego, Józefa Hallera – wskazuje na mapie zasięg powstań śląskich, Śląsk Cieszyński – przedstawia okoliczności zaślubin Polski z morzem	konwencja górnośląska – opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki – przedstawia proces kształtowania się zachodniej i północnej granicy państwa polskiego	w Wielkopolsce w końcu 1918 r. – ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiśle – ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska
---------------	--	--	---	--	---	---

			śląski ego (V– VII 1921) – ident yfikuj e post acie: Ignac ego Jana Pade rews kiego , Wojc iecha Korfa nteg o – wska zuje			
--	--	--	--	--	--	--

			na mapi e obsz ar pows tania wielk opols kiego – oma wia prze bieg i skutk i pows tania wielk opols kiego – oma wia okoli			
--	--	--	---	--	--	--

			czno ści plebi scytó w War mii, Maz urac h i Powi ślu oraz na Górn ym Śląsk u – prze dsta wia przyc zyny i skutk i pows			
--	--	--	--	--	--	--

			tań śląski ch			
4. Rządy parlamentarne	1. Trudne początki niepodległości 2. Pierwsze wybory parlamentarne 3. Konstytucja z 1921 roku 4. Scena polityczna II Rzeczypospolitej 5. Elekcja i śmierć Narutowicza 6. Rządy parlamentarne w latach 1919–1926 7. Kryzys rządów parlamentarnych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Naczelnik Państwa, konstytucja marcowa – zna daty: uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru Gabriela Narutowicza na prezydenta (XII 1922) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego – omawia postanowienia konstytucji marcowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mała konstytucja, partyjniactwo – zna datę wprowadzenia podziału na województwa (1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919) – wymienia postanowienia małej konstytucji – omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza – przedstawia przejawy kryzysu rządów parlamentarnych – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: sejm ustawodawczy, Zgromadzenie Narodowe, kontrasygnata – identyfikuje postacie: Romana Rybarskiego, Maurycego Zamoyskiego, Jana Baudouin de Courtenaya – przedstawia	Uczeń: – ocenia pozycję ustrojową Naczelnika Państwa – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	

			ja, wojn a celna – zna daty: pier wszy ch wybo rów do sejm u usta wod awcz ego (26 I 1919), zabój stwa prezy dent a Gabri ela		okoliczności pierwszych wyborów prezydenckic h – charakteryzu je scenę polityczną II Rzeczypospo litej – wyjaśnia wpływ słabości politycznej rządów parlamentar nych na pozycję międzynarod ową II Rzeczypospo litej	
--	--	--	---	--	--	--

			Narutowicza (16 XII 1922) – identyfikuj e postacie: Wincentego Witosza, Wojciecha Korfantego, Ignaciego Daszyńskiego,			
--	--	--	--	--	--	--

			Wład ysła wa Grab skiego o – char akter yzuje zada nia, jakie stanę ły prze d wład zami odra dzają cej się Polsk i			
5. Zamach	1. Zamach	Uczeń:	Ucze	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

majowy i rządy sanacji	2. Walki podczas zamachu majowego 3. Zmiany konstytucji 4. Rządy sanacyjne 5. Represje w stosunku do opozycji 6. Obóz w Berezie Kartuskiej 7. Rządy sanacyjne po śmierci Piłsudskiego 8. Polski autorytaryzm na tle europejskim	– wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja, konstytucja kwietniowa – zna daty: początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego – opisuje skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego – charakteryzuje rządy sanacyjne – przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej	ń: – wyjaśnia znaczenie terminów: piłsu dczyc y, obóz sana cyjny , autor yтары zm, wybo ry brzes kie, proc es brzes ki – zna	– wyjaśnia znaczenie terminów: dekret, nowela sierpniowa, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, „cuda nad urną” – zna daty: uchwalenia noweli sierpniowej (2 VIII 1926), wyboru Ignacego Mościckiego na prezydenta (1 VI 1926), śmierci Józefa Piłsudskiego (12 V 1935) – identyfikuje postacie: Walerego Sławka, Edwarda Rydza-Śmigłego, Władysława Sikorskiego – przedstawia politykę sanacji wobec opozycji – omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa	– wyjaśnia znaczenie terminów: grupa pułkownikó w, grupa zamkowa, Obóz Zjednoczenia Narodowego – zna daty: powołania rządu „Chjeno-Piasta” (10 V 1926), powstania BBWR (1928), powstania Centrolewu (1929), Kongresu Obrony Prawa i Wolności (29 VI 1930),	– charakteryzuje polski autorytaryzm na tle przemian politycznych w Europie – ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli – ocenia metody, jakimi władze sanacyjne walczyły z opozycją polityczną
-------------------------------	--	--	---	--	--	--

			daty: dymi sji rząd u i prezy dent a Stani sław a Wojc iecho wski ego (14 V 1926), wybo rów brzes kich (XI 1930), proc esu brzes	Piłsudskiego	powstania OZN-u (1937) – identyfikuje postacie: Kazimierza Bartla, Adama Koca – porównuje pozycję prezydenta w konstytucjac h marcowej i kwietniowej	
--	--	--	--	--------------	---	--

			kiego (193 2) – ident yfikuj e post acie: Winc ente go Wito sa, Stani sław a Wojc iecho wski ego, Maci eja Rataj a – oma			
--	--	--	--	--	--	--

			wia przyczyny zamykania majowego – charakteryzuje przebieg zamykania majowego			
6. Gospodarka II Rzeczypospolitej	1. Problemy gospodarcze odrodzonej Polski 2. Reforma walutowa Grabskiego 3. Odbudowa gospodarcza	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy – wskazuje na mapie obszar Polski A i Polski B, obszar COP-u, Gdynię	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie termi	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu reforma rolna – zna daty: ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku wielkiego kryzysu (1929)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu magistrała węglowa – wskazuje na mapie	Uczeń: – ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej – ocenia znaczenie

	4. Reforma rolna 5. Wielki kryzys gospodarczy w Polsce 6. Nowe inwestycje przemysłowe 7. Port morski w Gdyni	– wymienia różnice między Polską A i Polską B – wyjaśnia, jaką rolę gospodarczą odgrywał Centralny Okręg Przemysłowy	nu reformy walutowej – zna daty: reformy walutowej Władysław Grabowski (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (192	– przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości – omawia założenia i realizację reformy rolnej – charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy w Polsce	przebieg magistrali węglowej – opisuje sposoby przezwyciężania trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej – przedstawia działania podjęte w celu modernizacji gospodarki Polski w dwudziestoleciu międzywojennym	portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej – ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego
--	--	--	---	---	--	--

			1), rozp oczę cia budo wy COP– u (193 7) – ident yfikuj e post acie: Euge niesz a Kwia tkow skie o, Wład ysła wa Grab			
--	--	--	---	--	--	--

			skiego o – oma wia reforma my rządu u Wład ysła wa Grab skiego o – prze dsta wia przyczyny budowy portu u w Gdyni			
--	--	--	---	--	--	--

			jego znacz enie dla polsk iej gosp odar ki – prze dsta wia założ enia 4- letni ego plan u gosp odar czeg o Euge nius a Kwia			
--	--	--	--	--	--	--

			tkowskiego i jego realizację			
7. Społeczeństwo o odrodzonej Polski	1. Społeczeństwo o II Rzeczypospolitej 2. Państwo wielu narodów 3. Polityka wobec mniejszości narodowych 4. Rozwój edukacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu analfabetyzm – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, w jaki sposób władze odrodzonego państwa polskiego walczyły z analfabetyzmem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>numerus clausus</i> – opisuje sytuację społeczną Polski w międzywojennej Polsce – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców – omawia stosunki polsko-żydowskie – wymienia przykłady wyższych uczelni funkcjonujących w II Rzeczypospolitej	Uczeń: – zna daty: przeprowadzenia spisów powszechnych w II Rzeczypospolitej (1921 i 1931), zbliżenia się Ruchu Narodowo-Radykalnego do Obozu Zjednoczenia Narodowego (1937) – charakteryzuje przykłady realizacji	Uczeń: – ocenia położenie mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej – ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych	

			owe – zna datę reformy Janusza Jędrzejewicza (1932) – identyfikuje postać Janusza Jędrzejewicza – przedstawia		polityki asymilacyjnych w latach 30. XX w.	
--	--	--	---	--	---	--

			struk turę społe czną II Rzec zypo spoli tej – wyja śnia, na czym pole gać miał a asym ilacja naro dow a i pańs two wa –			
--	--	--	--	--	--	--

			oma wia rozw ój eduk acji w II Rzec zypo spoli tej			
8. Osiągnięcia II Rzeczypospoli tej	1. Osiągnięcia polskich naukowców 2. Literatura międzywojen na 3. Technika i transport II Rzeczypospoli tej 4. Polskie kino w okresie międzywojen nym 5. Polski modernizm	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – identyfikuje postać Władysława Reymonta – przedstawia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	Ucze ń: – wyja śnia znac enie termi nów: – zna datę otrzy mani a Liter	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, ekspresjonizm, funkcjonalizm, lwowska szkoła matematyczna – identyfikuje postacie: Brunona Schulza, Eugeniusza Bodo, Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury – wymienia przedstawicieli	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: awangarda, styl narodowy, katastrofizm, formizm, skamandryci, <i>art déco</i> , Awangarda Krakowska, – zna daty: powstania	Uczeń: – charakteryzuje kierunki w sztuce i architekturze II Rzeczypospolitej – ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym

	6. Malarstwo i architektura		ackie j Nagr ody Nobl a przez Wład ysła wa Rey mont a (192 4) – ident yfikuj e post acie: Stefa na Żero mski ego, Zofię Nałk	nauk matematycznych, twórców filmu i sztuki w Polsce międzywojennej – przedstawia rozwój kinematografii polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	PKP (1926), powstania PLL LOT (1929) – identyfikuje postacie: Tadeusza Kotarbińskiego, Floriana Znanieckiego, Stefana Banacha, Hugona Steinhausa – wymienia architektów tworzących w okresie II Rzeczypospolitej i ich osiągnięcia – przedstawia nurty w polskiej	
--	-----------------------------	--	---	---	---	--

			owski a, Mari ę Dąbr owski a, Witol da Gom brow icza, Julia na Tuwi ma, Stani sław a Ignac ego Witki ewic za – wymi enia prze		literaturze oraz grupy poetyckie, jakie rozwinęły się w okresie dwudziestole cia międzywojen nego	
--	--	--	---	--	---	--

			dsta wicie li polsk iej litera tury w dwu dzies tolec iu międ zywo jenn ym – prez entuj e osią nięci a polsk iej litera tury w			
--	--	--	--	--	--	--

			okres ie dwu dzies tolec ia międ zywo jenn ego – wymi enia osiąg nięci a polsk ich nauk owcó w w dzied zinie nauk mate maty cznyc			
--	--	--	---	--	--	--

			h			
9. II Rzeczpospolit a na arenie międzynarodowej	1. II Rzeczpospolit a i jej sąsiedzi 2. Polska polityka zagraniczna 3. Układy w Rapallo i Locarno 4. Normalizacja stosunków z ZSRS i Niemcami 5. Rola II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej	Uczeń: – zna datę układu polsko-francuskiego (II 1921) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestoleciu międzywojennym – wyjaśnia, które z nich miały stanowić gwarancję bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Międzymorze – zna daty: układu w Rapallo (1922), układu w Locarno (1925) – przedstawia koncepcję Józefa Piłsudskiego dotyczącą prowadzenia polityki zagranicznej i przykłady jej realizacji – omawia ideę Międzymorza i wyjaśnia przyczyny jej niepowodzenia – wskazuje zagrożenia, jakie stwarzały dla Polski układy z Rapallo i Locarno – opisuje polską politykę zagraniczną w latach 30. XX w. – zna daty: układu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu wojna prewencyjna – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały układy w Rapallo i Locarno – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały polsko-radziecki traktat o nieagresji i polsko-niemiecka	Uczeń: – ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej	

			polsk o- rumu Ńskie go (III 1921), trakt atu polsk o- radzi eckie go o nieag resji (193 2), polsk o- niem iecki ej dekla racji o niest		deklaracja o niestosowani u przemocy	
--	--	--	---	--	---	--

			osow aniu prze mocy (193 4) – ident yfikuj e post ać Józef a Beck a – oma wia stosu nek pańs tw sąsie dnic h do II			
--	--	--	--	--	--	--

			Rzec zypo spoli tej – char akter yzuje stosu nki polsk o- - radzi eckie i polsk o- - niem iecki e w dwu dzies tolec iu międ zywo			
--	--	--	---	--	--	--

			jenn ym			
10. Polska w przededniu II wojny światowej	1. Zajęcie Zaolzia 2. Niemieckie żądania wobec Polski 3. Sojusz z Wielką Brytanią i Francją 4. Pakt Ribbentrop–Mołotow	Uczeń: – zna daty: paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939), polsko-brytyjskiego sojuszu polityczno-wojskowego (25 VIII 1939) – wskazuje na mapie obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mołotow miały przypaść III Rzeszy i ZSRS – przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r. – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: eksterminacja, Żydzi – zna daty: zajęcia Zaolzia przez Polskę (2 X 1938),	Uczeń: – zna daty: przedstawienia po raz pierwszy propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (X 1938), przedstawienia po raz ostatni propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (III 1939), przemówienia sejmowego Józefa Becka (5 V 1939) – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, jakie cele przyświecały polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii i Francji wobec Polski w 1939 r.	Uczeń: – przedstawia przyczyny konfliktu polsko-czechosłowackiego o Zaolzie – charakteryzuje relacje polsko-brytyjskie i polsko-francuskie w przededniu II wojny światowej – wyjaśnia, jaki wpływ miały	Uczeń: – ocenia postawę rządu polskiego wobec problemu Zaolzia – ocenia postawę społeczeństwa polskiego wobec żądań niemieckich

			polsko-brytyjskich gwarancji pomocy w razie ataku Niemiec (IV 1939), wypowiedzenia przez Niemcy deklaracji o niest	– przedstawia okoliczności zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow	brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę Adolfa Hitlera	
--	--	--	---	---	--	--

			osow aniu prze mocy z Polsk ą (IV 1939) – ident yfikuj e post acie: Joa hima von Ribb entr opa, Wiac zesa wa Moło towa , Józef			
--	--	--	--	--	--	--

			a Beck a – wska zuje na mapi e Zaolz ie, tzw. „kory tarz” – oma wia post awę wład z II Rzec zypo spoli tej wob			
--	--	--	--	--	--	--

			ec żąda ń niem iecki ch – wyja śnia, jakie znacze nie dla Polsk i miał o zawa rcie pakt u Ribb entr op– Mołotow			
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VII						

